

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **01 Mart 2024**
Sayı : **4084**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10216

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince yanıtlanmasını arz ederim. 26.02.2024

Prof. Dr. Fethi Açıkel
İstanbul Milletvekili

Suriyeli sığınmacı krizinin ve başta Afganistan ve Pakistan'dan olmak üzere son yıllarda etkileri iyice artan kontrolsüz göçün en olumsuz sonuçlarından birisi, ülkemizde başta istihdam ve çalışma hayatı olmak üzere her alanda kayıt dışılığın artması olmuştur.

Suriyeli sığınmacıların ve diğer göçmenlerin kayıt dışı istihdamından kaynaklanan sorunlar bir yandan yurttaşlarımızın emeklerini değersizleştirmekte diğer yandan ise Türkiye ekonomisini merdiven altı çalışan bir üçüncü dünya ekonomisine dönüştürmektedir. Türkiye, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) standartlarının oldukça altında bir emek piyasasına evrilmiştir. Türkiye, adeta merdiven altı, kayıtdışı ve standart altı üretime dayanan vahşi bir kapitalizme teslim olmuştur. Kayıtdışı istihdam, ekonomizde büyük bir rekabet gücü dengesizliği yaratmakta, başta SGK primleri ve vergi kalemleri olmak üzere ciddi bir vergi ve prim kaybına neden olmaktadır.

Geçtiğimiz ay (Ocak,2024) yapılan Valiler Toplantısı'nda, *"Bir yerde kayıt dışı faaliyet görürseniz, kayıt dışı işçi çalıştırma konusunu fark ederseniz bizi yönlendirin. **Milyonlarca kardeşimiz burada geçici barınıyor çalışıyor ama gelin görün ki çalışma izni alan 80 bin küsur. Bu konuyu bir şekilde konuşmamız lazım.**"* şeklinde bir konuşma yaptığınız Ulusal basına ve kamuoyuna yansımıştır.

Yapılan çeşitli saha araştırmalarına göre; 2022 itibariyle Türkiye'de kayıtdışı ve kayıtlı şekilde toplam çalışan Suriyeli Sığınmacı sayısının en az 2 milyon olduğu görülmektedir. Bu konuşmadan, sizin Hazine ve Maliye Bakanı olarak sadece 80 bin sığınmacı/göçmenin çalışma izniyle çalıştığını kabul ettiğiniz anlaşılmaktadır. Türkiye ekonomisinin her anlamıyla yönetiminden sorumlu bir bakan olarak, kayıt dışılık ile ilgili olarak bu tespitinizin sadece tespit olarak kalması kabul edilebilir değildir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız çalışmalarına göre 2024 Şubat ayı itibariyle Türkiye’de kayıtdışı ve kayıtlı şekilde toplam çalışan sığınmacı/göçmen sayısı kaçtır?
2. Kayıtdışı çalışan sığınmacı ve göçmenlerin, neden olduğu vergi ve prim kaybı ne kadardır? Bakanlığınızca bu konuda bir çalışma yapılmış mıdır?
3. Kayıtdışı göçmen/sığınmacı çalıştırılmasının, kayıtlı istihdam üzerindeki etkilerine yönelik, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ortak bir şekilde yürüttüğünüz politikalar bulunmakta mıdır?
4. Kayıtdışı göçmen/sığınmacı çalıştıran iş yerlerine yönelik olarak, Bakanlığınızca bir ceza/tedbir uygulaması yapılmakta mıdır? Kayıtdışı istihdam yapan ancak kamu kaynaklarından teşvik, kredi vb. ödeneklerden faydalanan şirketlerle ilgili bir çalışmanız var mıdır?